

VOORSTEL

DVO

ONDERWERP

STAND VAN ZAKEN ZORG,
VEILIGHEID EN STRAF TWENTE,
VOORUITBLIK 2026

DATUM

25 JUNI 2026

OPENBAAR - JA

BEHANDELD DOOR

K. HORCK-BRUMMELHUIS
KWARTIERMAKER ZVS
06-28506147

PORTEFEUILLEHOUDER

BURGEMEESTER VAN HOUDT
(ZVS), THEMATISCH NAMENS
GEMEENTEN:
PORTEFEUILLEHOUDERS JEUGD
EN VEILIGHEID, ONBEGREPEN
GEDRAG, MENSENHANDEL,
HG&KM, EX-DETENTIE

Stand van zaken en vooruitblik samenwerking Zorg, Veiligheid en Straf in Twente

ADVIES AAN DVO

1. Neem kennis van de resultaten 2025 en speerpunten 2026 van de thema's binnen de stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf (ZVS) en bespreek intern welke gevolgen dit heeft voor beleid en uitvoering in uw gemeente.
2. Benut en versterk de bestaande regionale ZVS-samenwerking en netwerken: gebruik beschikbare signalen, trends en ontwikkelingen als basis voor de uitvoering van preventieve maatregelen, gerichte interventies en slimme verbindingen tussen programma's en beleid binnen uw gemeente.
3. Borg de verbindende opgave bestuurlijk: benut de stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf als plek waar samenhang tussen zorg- en veiligheidsbeleid wordt bewaakt, en houd het belang en de urgentie van deze rol structureel zichtbaar binnen gemeentelijke en regionale overleggen.

Deze nota biedt het DVO een bestuurlijk overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen binnen Zorg, Veiligheid en Straf (ZVS) in Twente in 2025 en de prioriteiten voor 2026. De regionale samenwerking binnen ZVS draagt aantoonbaar bij aan kwaliteit, uniformiteit en handelingsperspectief voor gemeenten en partners. Tegelijkertijd vraagt de toenemende complexiteit van casuïstiek om blijvende bestuurlijke aandacht, prioritering en borging van capaciteit en expertise. De toenemende versnippering van landelijke en regionale programma's en werkagenda's binnen het zorg- en veiligheidsdomein vraagt nadrukkelijk om bestuurlijke verbinding op regionaal niveau, die overzicht houdt en samenhang bewaakt. De Twentse stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf vervult deze rol door landelijke ambities en regionale opgaven te verbinden, slimme koppelingen tussen thema's en programma's te realiseren en zo de complexiteit voor gemeenten en samenwerkingspartners beheersbaar te houden.

1. Toelichting

In de veiligheidsagenda 2026–2027 van het Platform IVZ is Zorg, Veiligheid en Straf benoemd als verbindend hoofdthema tussen het sociaal domein, zorgdomein en veiligheidsdomein. Onder dit hoofdthema vallen meerdere themalijnen die via de stuurgroep ZVS regionaal worden aangejaagd en afgestemd.

In Twente werken zorgpartijen, gemeenten en strafpartners al langere tijd samen aan ondersteuning en interventies voor inwoners met complexe problematiek. Ondanks de soms relatief kleine aantallen inwoners in ZVS domeinen, is de impact van falende regionale samenwerking groot: recidive, veiligheidsincidenten, uithuisplaatsingen, langdurige overlast en zorgmijding.

De regionale samenwerking in Twente wordt vormgegeven via een stuurgroep, expertgroep en themagroepen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor afstemming, ontwikkeling en uitvoering. De samenwerking wordt daarnaast inhoudelijk ondersteund met een regionale versterkingsagenda ZVS (looptijd tot 1 januari 2027).

Met deze nota bij de thematische jaarplannen voor 2026 binnen Zorg, Veiligheid en Straf informeer ik u graag over de voortgang in Twente en een vooruitblik voor de komende periode.

2. Regionale samenwerking 2025

2025 stond in het teken van verdere professionalisering van regionale samenwerking binnen ZVS. De themagroepen hebben voortgang geboekt binnen hun expertisegebieden en er zijn diverse ambitieuze projecten opgezet en uitgevoerd. De regionale samenwerking heeft gemeenten in 2025 ontlast én versterkt. Door samen op te trekken zijn eenduidigheid, kwaliteit en uitvoeringskracht gegroeid. Enkele opbrengsten daarvan zijn:

De ontwikkeling van een uniforme handreiking vroegsignalering Jeugd en een regionaal convenant, waardoor professionals regiobreed eenzelfde handelingskader hebben. Ook de nieuwe streettriageapp zorgt voor één uniforme werkwijze, betere warme overdracht en waardevolle data op regioniveau. Met een uitbreiding van de streettriagediensten is proefgedraaid. Streettriage leidt tot betere hulpverlening aan inwoners op straat, vergroot de leefbaarheid en veiligheid en bespaart tijd voor de politie. Daarnaast is op basis van regionale analyse van politiezorgmeldingen bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag gekomen tot structurele borging in begroting en inzet, waardoor continuïteit gewaarborgd is.

Verder wordt op het gebied van regionale kennisdeling veel geïnvesteerd. Bijeenkomsten zoals netwerkdagen, kenniscafés en ambtelijke uitwisselingen zorgen voor brede verspreiding van kennis en netwerkvorming. Daarnaast ondersteunt de ZVS nieuwsbrief structurele regionale communicatie.

Deze gezamenlijke opbrengsten illustreren dat regionale samenwerking gemeenten en ketenpartners daadwerkelijk ondersteunt en de kwaliteit van netwerksamenwerking verbetert. De samenwerking in ZVS wordt door partners als waardevol en noodzakelijk ervaren voor zowel draagkracht als kwaliteit. Tegelijkertijd blijven vraagstukken rondom capaciteitsdruk, financiering en wettelijke ontwikkelingen invloed hebben op de regionale inzet. Dit vereist een goed inzicht in veranderende omstandigheden en doorlopende afstemming.

3. Thematische stand van zaken

A. Jeugd en Veiligheid

Jeugdcriminaliteit en risicogedrag raken zowel de veiligheid als ontwikkelkansen van jongeren. Een kleine groep jongeren veroorzaakt overlast, is betrokken bij jeugdcriminaliteit of staat bloot aan online risico's. Het totaal aantal geregistreerde verdachten tot 23 jaar van misdrijven varieerde in de Twentse gemeenten in 2022 van 20 tot 380 (bron: BVH politie). Het totaal over Twente kwam in dat jaar uit op 1160. Hoewel het aantal jongeren dat als verdachte van een misdrijf wordt geregistreerd op lange termijn is gedaald, stagneert deze afname sinds circa 2018 en blijven de cijfers sindsdien stabiel met soms lichte stijgingen. De recente toename van Halt-sancties (25% tussen 2022 en 2024) onderstreept dat delen van de jeugdcriminaliteit weer groeien en benadrukt de noodzaak van blijvende en gerichte inzet op jeugd en veiligheid.

De themagroep Jeugd en Veiligheid richt zich op het voorkomen van een (verdere) criminele carrière door vroegsignalering, groepsaankpak en een sluitende ketensamenwerking.

Samenwerking binnen de jeugdstrafrechtketen is in 2025 verder versterkt en gemeenten die werken onder Preventie met Gezag hebben hun ervaringen gedeeld met de regio.

Speerpunten 2026

- Nieuwe programmaperiode 2026–2029 met focus op online gedrag en veiligheid
- Doorlopende leerlijn in het onderwijs
- Borging vroegsignalering en groepsaankpak
- Veilige schoolomgeving en kennisdeling tussen gemeenten

[Programma Jeugdcriminaliteit Twente 2026 - 2028](#)

B. Onbegrepen Gedrag

Onbegrepen gedrag vormt een complex vraagstuk op het snijvlak van zorg en veiligheid, met een relatief groot aantal meldingen op jaarbasis die betrekking hebben op een – qua problematiek - heel diverse groep betrokkenen en een toenemende druk op partners. In 2025 waren er 5.985 meldingen bij de politie van overlast door verward gedrag (geen unieke personen). Bij 1097 meldingen is de streettriage ingezet, wat een positieve uitwerking heeft op de politie inzet (in tijd). Daarnaast zijn 2.504 meldingen bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag binnengekomen, waarvoor opvolging is georganiseerd.

De themagroep fungeerde in 2025 als regionaal platform voor kennisdeling en monitoring van projecten zoals streettriage, politiezorgmeldingen en wederkerigheid binnen de WvGGZ. Kennisnetwerken zijn versterkt en er is gewerkt aan zichtbaar en bespreekbaar maken van onbegrepen gedrag middels de campagne KIND VAN.

Speerpunten 2026

- Doorontwikkeling streettriage (uitbreiding en vervolginzet).
- Verbeterde opvolging politiezorgmeldingen.
- Implementatie wederkerigheid en inzet ervaringsdeskundigheid bij gedwongen zorg.
- Procesoptimalisatie regionale doorzettingsmacht, met oog voor aanvullende expertise binnen en buiten de regio en duidelijke escalatielijnen bij zeer complexe casuïstiek.

[Jaarbericht 2025 en jaarplan 2026 Themagroep Onbegrepen Gedrag](#)

C. Doorzorg (ex)detentie

Terugkeer na detentie betreft kleine aantallen inwoners. In 2023 stroomden ruim 430 ex-gedetineerden uit naar een woongemeente in Twente. Vanwege verhoogde risico's op recidive, schuldenproblematiek en onveiligheid als samenwerking faalt is het desondanks een belangrijk samenwerkingsvraagstuk binnen Zorg, Veiligheid en Straf. In 2025 is de doorzorg voor (ex-)gedetineerden in Twente verder versterkt. Het Huis van Herstel is verlengd, samenwerking tussen gemeenten, reclassering en PI Almelo is vastgelegd in vernieuwde werkafspraken en versterkt via een netwerkconferentie over het sociale netwerk van gedetineerden. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar de inzet van bijdrageregeling voor wonen en werken, en zijn landelijke aanbevelingen over de overgang tussen detentie, forensische zorg en reguliere zorg geanalyseerd.

Deze activiteiten vormen een stevige basis voor verdere nazorg, trajectbegeleiding en ketensamenwerking in 2026.

Speerpunten 2026

- Versterken samenwerking en afstemming omtrent overdracht en nazorg.
- Procesbeschrijvingen uniformeren en delen.
- Aansluiten op ontwikkelingen hoogrisicogroepen, kortgestraften en andere ontwikkelingen bij DJI.
- Verkennen structurele borging Huis van Herstel Twente.

[Jaarplan 2026 Doorzorg \(ex-\)detentie](#)

D. Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Huiselijk geweld en Kindermishandeling hebben een grote impact op slachtoffers maar ook op onze maatschappij. Er rust vaak nog een taboe op geweld achter de voordeur en de schaamte bij slachtoffers (en plegers) is vaak groot. In Twente zetten we samen met onze partners in op: bewustwording, normaliseren van het gesprek over deze onderwerpen, vroegsignalering en preventie.

In Twente zien we een toename van het aantal meldingen bij Veilig Thuis Twente (VTT). Bij VTT was in 2025 sprake van een stijging van bijna 8% van het aantal meldingen ten opzichte van 2024. In 2025 kwam 4851 meldingen binnen, dit betrof 8% toename ten opzichte van 2024. Ruim 40% van de meldingen had betrekking op kindermishandeling en bijna 28% op (ex)partnergeweld. Het aantal adviesaanvragen is ten opzichte van 2024 gestegen met 13% naar 4451. Het aantal Tijdelijk huisverboden (THV) steeg licht (3%) naar 71. De toegenomen maatschappelijke aandacht voor intiem terreur en femicide is hier mede op van invloed. De stijging van meldingen zorgt ervoor dat meer situaties in beeld komen, waardoor inwoners in onveilige situaties beter kunnen worden ondersteund en geweld kan worden doorbroken. Daarnaast is sprake van een structurele bezetting in de vrouwen- en mannenopvang van Kadera in Overijssel, een landelijke trend die de aandacht heeft van het Rijk, Valente en de 35 centrumgemeenten. In Twente is een ambulante traject gestart, waarbij gezinnen intensief in de thuissituatie worden begeleid om opvang zoveel mogelijk te voorkomen.

In 2026 wordt de bestaande regiovisie aanpak Huiselijk geweld & Kindermishandeling geëvalueerd. Ook starten we het proces voor een hernieuwde regiovisie voor de periode 2027-2030. Dit proces wordt in gezamenlijkheid uitgevoerd met gemeenten, de regionale themagroep partners, experts en ervaringsdeskundigen.

E. Mensenhandel

Sinds 2023 hebben de 14 Twentse gemeenten een regionale aanpak van Mensenhandel vastgesteld, onder regie en coördinatie van centrumgemeente Enschede. Mensenhandel is vaak verborgen en de daadwerkelijke zaken die in beeld komen zijn vaak het topje van de ijsberg. Daarom trekken gemeenten en partners hierin gezamenlijk op in Twente. Met als doel een effectieve, heldere en integrale aanpak van mensenhandel te organiseren in Twente, waarbij (herhaald) slachtofferschap wordt voorkomen door (onder andere) in te zetten op preventie, deskundigheidsbevordering van gemeenten en partners en het frustreren en aanpakken van daders.

Het Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) is onderdeel van deze regionale aanpak. Bij KMT worden vermoedens en situaties van slachtofferschap/daderschap

mensenhandel gemeld. *Het KMT ontving in 2025 over 178 personen melding van vermoedens van slachtofferschap/daderschap mensenhandel. Bijna de helft van de meldingen had betrekking op seksuele uitbuiting. Het aantal signalen zoals opgenomen in de registraties mensenhandel uit het BVH van de politie ligt aanzienlijk lager in Twente. Het aantal signalen van seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting (geen arbeidsuitbuiting) varieerde tussen 2022 en 2024 van respectievelijk 41, 69, 52. Het aantal waarin door het OM een afdoeningsbeslissing is genomen (per verdachte) lag nog lager, respectievelijk 15, 3, 4 gevallen.*

De huidige aanpak wordt geëvalueerd en met ingang van 2026 wordt een hernieuwde aanpak vastgesteld voor de periode 2027 – 2030. Dit proces wordt in gezamenlijkheid uitgevoerd met gemeenten, KMT, partners, experts en ervaringsdeskundigen.

Kenniscentrum Mensenhandel Twente is onderdeel van het Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVHT) en stelt ieder jaar een jaarverslag op. Het jaarverslag en de factsheet over 2025 is hieronder terug te vinden:

[Jaarverslag 2025 en jaarplan 2025 Kenniscentrum Mensenhandel Twente](#)
[Factsheet Kenniscentrum Mensenhandel Twente](#)

F. Verstevinging ZVHT

Het Zorg- en Veiligheidshuis vervult een centrale rol in de aanpak van complexe en risicovolle casuïstiek en samenwerking tussen partners. In 2025 werden 362 aanpakken uitgevoerd voor de basistaken van het ZVHT, waarvan 192 nieuwe aanmeldingen in 2025. Het betrof 28% veelplegers (VPO), 36% complexe veiligheidscasuïstiek (CVC), 5% Code Rood en 31% JOR.

Met de komst van een nieuw landelijk kader ZVH en de invoering van de Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden zijn belangrijke stappen gezet in professionalisering van het werkproces en de gezamenlijke doorontwikkeling daarvan met de deelnemers van het samenwerkingsverband.

De werkgroep verstevinging ZVHT heeft in 2025 gewerkt aan een nieuw triageproces en een herziene werkwijze levensloopaanpak, voorbereidingen voor onderzoek naar procesregie vanuit ZVHT en evaluatie van casustafels.

Speerpunten 2026

- Evaluatie triageproces.
- Onderzoek inrichting procesregie ZVH door extern bureau RONT, relatie met AVE en implementatie aanbevelingen.
- Gefaseerde evaluatie casustafels.
- Verdere implementatie WGS, waaronder bestuurlijke afspraken ZVH en kennisdeling.

[Jaarbericht 2025 en jaarplan 2026 Verstevinging ZVHT](#)

Het Zorg en Veiligheidshuis Twente stelt ieder jaar een jaarverslag op. Het jaarverslag en over 2025 is hieronder terug te vinden:

[Jaarverslag 2025 en jaarplan 2026 ZVHT](#)

G. (Contra)Terrorisme, Extremisme, Radicalisering (CTER)

Radicalisering en extremisme zijn kleine verschijnselen qua aantallen, maar met potentieel grote veiligheidsimpact. In 2025 waren 16 aanpakken actief op de regionale casustafel CTER. Het aantal personen dat in een radicaliseringsproces zit en de voedingsbodem voor radicalisering zijn hoogstwaarschijnlijk omvangrijker.

In juli 2025 is een regionale themagroep opgestart vanuit een regionale behoefte aan duiding, werkafspraken en beleidskaders. Daarvoor waren verschillende aanleidingen: beschikbare versterkingsgelden NCTV voor de regio, de komst van de wet PARTA per 1-7-2025 en de wens van betrokkenen de regionale casustafel in stand te houden. Om in aanvulling op het landelijk dreigingsbeeld terrorisme Nederland een regionale duiding te krijgen is opdracht gegeven voor een regionale fenomeenanalyse.

Speerpunten 2026

- Versterken van het regionaal beeld (fenomeenanalyse)
- Vertalen naar een uitvoerbaar handelingskader (weten wat we gaan doen)
- Bewustwording en toerusting professionals (kennis- en opleidingsdagen) met inzet van versterkingsgelden NCTV.
- Borgen in werkafspraken, deskundigheid en netwerkstructuur.
- Implementeren vereisten wet PARTA.

[Plan van aanpak 2026 CTER](#)

H. Versterkingsagenda ZVS Twente

Een evaluatie naar de samenwerking binnen ZVS in 2022 toonde aan dat Twente een stevige samenwerking kent. Tegelijkertijd werd ook geadviseerd een viertal opgaven in een meerjaren versterkingsagenda op te pakken:

- Doorontwikkeling van lokale op- en afschaling van casuïstiek.
- Verbetering van informatiedeling.
- Versterking van netwerksamenwerking en governance.
- Bevorderen van leren en ontwikkelen.

Sinds medio 2023 zijn voorbereidende kennissessies en werkzaamheden uitgevoerd om de opgaven op te pakken. In 2025 is er lokaal maatwerk geboden voor de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE), is de stuurgroep in kennissessies en een interactieve sessie meegenomen in gegevensdeling en dilemma's bij complexe problematiek. Gemeenten in Twente werken steeds meer met heldere op- en afschalingsafspraken en rollen van casus- en procesregie. Dit loopt in lijn met het landelijk beeld en biedt samenwerkingspartners meer duidelijkheid in de werkwijze van gemeenten.

Verder zijn in het kader van de WGS en de positionering van het ZVH in de stuurgroep voorbereidingen getroffen. De uitvoering van de versterkingsagenda verschuift van opbouwen (2024-2025) naar bestendigen en borgen (2026).

Speerpunten 2026

- Afstemmen uitkomsten onderzoek procesregie ZVHT met AVE inrichting gemeenten.

- Overzicht lokale meldpunten, casustafels en expertisefuncties regionale doorzettingsmacht.
- Investeren op handelingszekerheid uitvoerend professionals in gegevensdeling.
- Bestuurlijke borging en hernieuwde samenwerkingsafspraken.
- Kennisdeling via bijeenkomsten en communicatie en een bestuurlijke bijeenkomst Zorg en Veiligheid voor de 14 gemeenten (nieuwe colleges) in het najaar.

[Jaarbericht 2025 en jaarplan 2026 Versterkingsagenda ZVS](#)

Themaoverstijgende rode draden

Uit de bovenstaande thema's binnen ZVS komt een aantal integrale ontwikkelijnen naar voren. Regionale samenwerking is een noodzakelijke schaal voor kwaliteit, kennisdeling en continuïteit. Ook (vroeg)signalering, netwerkvorming en het verbinden van zorg en veiligheid – zowel lokaal als regionaal – vormen een essentiële basis om inwoners met complexe problematiek tijdig te ondersteunen.

Rode draden ZVS 2026 (regionaal)

- *Capaciteitsdruk — continuïteit van mensen en middelen staat onder druk*
 - *Gegevensdeling — behoefte aan uniforme toepassing wettelijke kaders*
 - *Procesregie & doorzettingsmacht — duidelijke opschaling en eenduidige regie*
 - *Vroegsignalering — stabiele informatiepositie en vroegtijdig overzicht*
 - *Netwerkvorming & continuïteit — regionale samenwerking als basis*
-

De vraagstukken binnen ZVS variëren in omvang, van relatief kleine aantallen tot grote aantallen meldingen en signalen. Kenmerkend is dat het steeds gaat om complexe problematiek met grote impact op inwoners en samenleving. Tegelijkertijd geldt dat we niet alles in beeld hebben, bijvoorbeeld bij mensenhandel, (online) radicalisering, huiselijk geweld en verborgen risico's voor jeugd.

Gemeenten spelen een cruciale rol in het opbouwen en onderhouden van netwerken waarin signalen vroegtijdig worden herkend. Juist in “vredestijd” vormt een sterke netwerkstructuur de basis voor effectieve preventie en paraatheid.

Dit vraagt regionaal om eenduidige afspraken en samenwerking. Door als gemeenten en partners gezamenlijk op te trekken, wordt de meerwaarde van deze samenwerking zichtbaar, versterkt en beter benut.

Afsluiting / vooruitblik

De regio Twente beschikt over een stevige basis in de ZVS-samenwerking. Tegelijkertijd vragen de toenemende complexiteit van casuïstiek en landelijke ontwikkelingen om blijvende bestuurlijke aandacht en ondersteuning vanuit het DVO.

In 2026 ligt de focus op het bestendigen, doorontwikkelen en borgen van deze samenwerking. Met deze nota wordt het DVO in staat gesteld gericht te sturen op versterking van de regionale samenwerking, zodat partners gezamenlijk effectief blijven in het aanpakken van complexe problematiek en het waarborgen van veiligheid en ondersteuning voor alle inwoners.